

2-Mavzu OTISH ASOSLARI VA QOIDALARI

1-mashg'ulot. *Otish hodisasi va uning davrlari. O'qning boshlang'ich tezligi va uning otish jarayoniga ta'siri.*

Qurolning ortga silkinishi

2-mashg'ulot. *O'q trayektoriyasi (harakatlanish yo'li)ning hosil bo'lishi. O'qning teshib o'tish va shikastlash ta'siri.*

To'g'ri o'q otish va uning ahamiyati. Yashirin joy, o'q tegadigan (shikastlantiradigan) maydon va o'q tegmaydigan maydon

Otish qoidalarini bajarish otish davridagi asosiy holatni, o'q otishni idora qilishni va o'q otishga tayyorgarlik ko'rishni o'z ichiga qamrab oladi.

Otish hodisasi

Porox zarrachalarining tez alanga olishi natijasida va poroxli gazning bosimi harakatida stvol kanalidan o'q ning uzatilishi **otish**

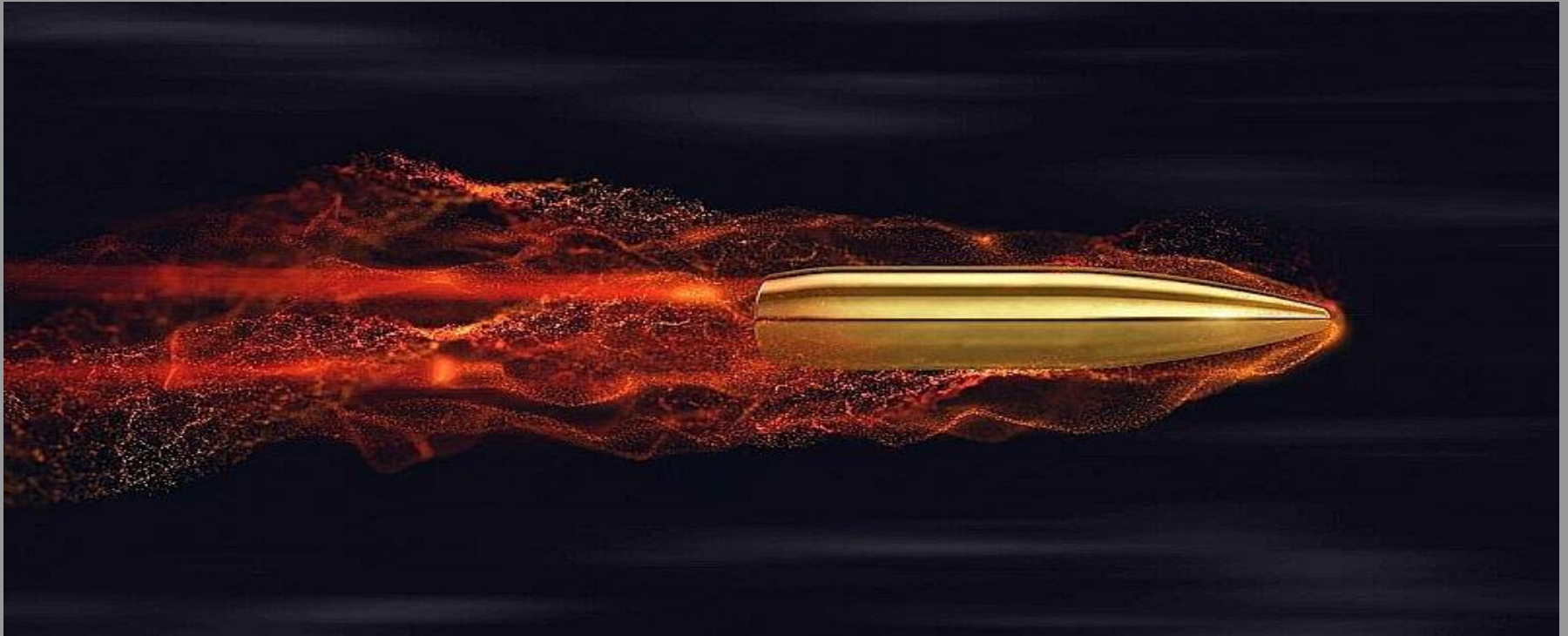

O'qning boshlang'ich tezligi va uning otish jarayoniga ta'siri

TIAME

Qurolning stvol kanalidan o'tilib chiqqan o'q tezligini oshirish bilan birga uchish nuqtasigacha harakatlanish holati ***o'qning boshlang'ich tezligi*** deyiladi.

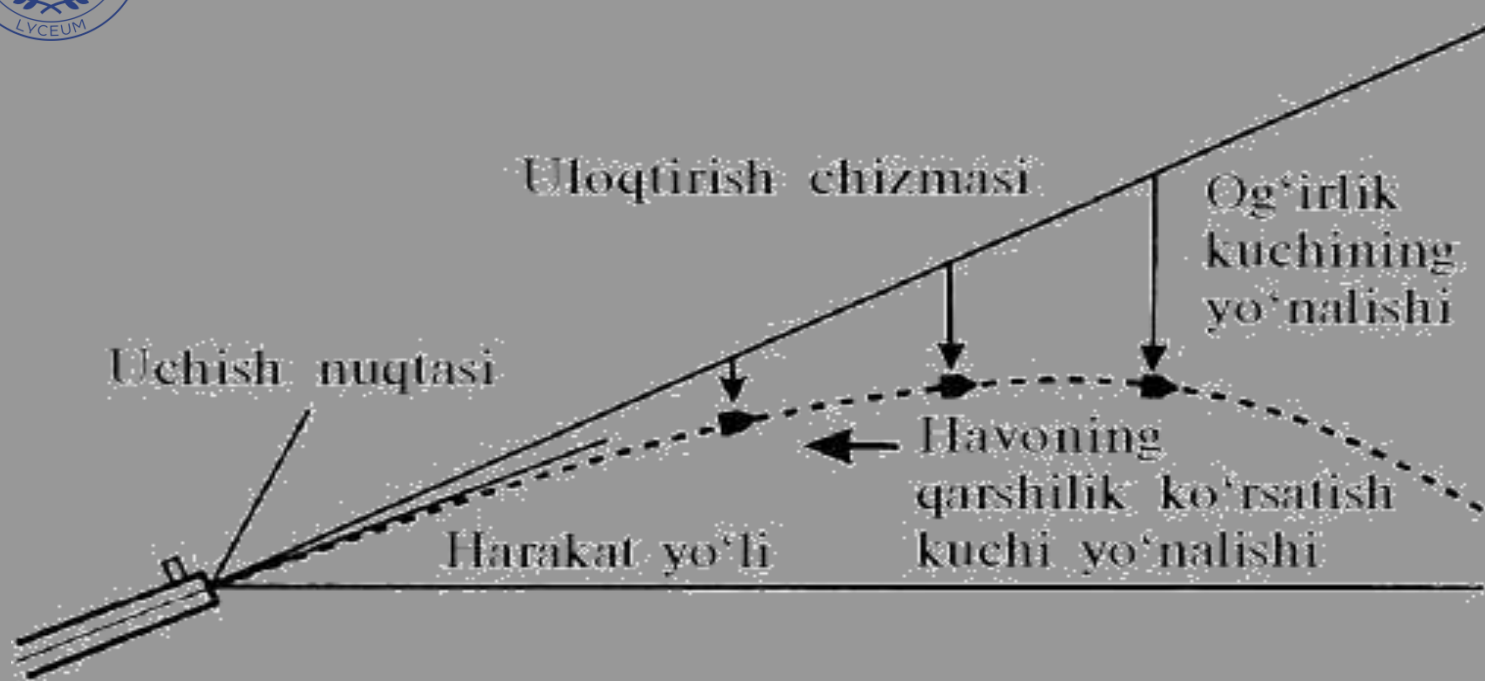
Qurolni silkinishi

Silkinishga qarshi kuch

Silkinish kuchi

Qurol (stvol)ning otish davrida ro'y beradigan ortga harakatlanish holatini, ***qurolning ortga qaytarilishi (silkinishi)*** deyiladi.

Trayektoriya – deb o'qning og'irlik kuchi ta'sirida havodagi egri harakatlanish yo'liga aytiladi

O'q trayektoriyasi (harakatlanish yo'li)ning hosil bo'lishi - burchak o'lchami balandligiga, berkitilgan, shikastlanuvchi va o'lik maydonlarigacha hamda to'g'ri otish masofalarigacha bo'lgan o'lchamga bog'liq

O'qning teshib o tish va shikastlash ta'siri

O'qning teshib o'tishi, to'siq va yashirin joylarning qalinligi va mustahkamligiga bog'liqdir. O'qning o'ldirish holati deb — o'qning tirik organizmda ta'siri natijasida uning safdan chiqarishga shuningdek muhim hayotiy organlarining shikastlanishiga olib kelinishiga aytiladi.

To'siqlar	O'qning turi	Otish masofasi (metr hisobida)	O'qning teshib o'tish holati
7 mm zirh yo'g'onligi 90° burchak kuzatuvida kaska (po'lat shlem)	Zirhyorar yondiruvchi Po'lat o'zakli zirh- yorar yondiruvchi	200—300 900—1100 m.dan yuqori	50—90 % 80—90 %
Okop tepasiga uyulib ishlangan qor	Hamma o'q turi	500	70—80 sm
Yog'och to'siqlardan qurilgan doska (20x20 qalinligida)	Po'lat o'zakli zirh- yorar yondiruvchi	500	70—80 sm
Pishiq g'ishtli to'siqlar	Po'lat o'zakli zirh- yorar yondiruvchi	100	12—15 sm

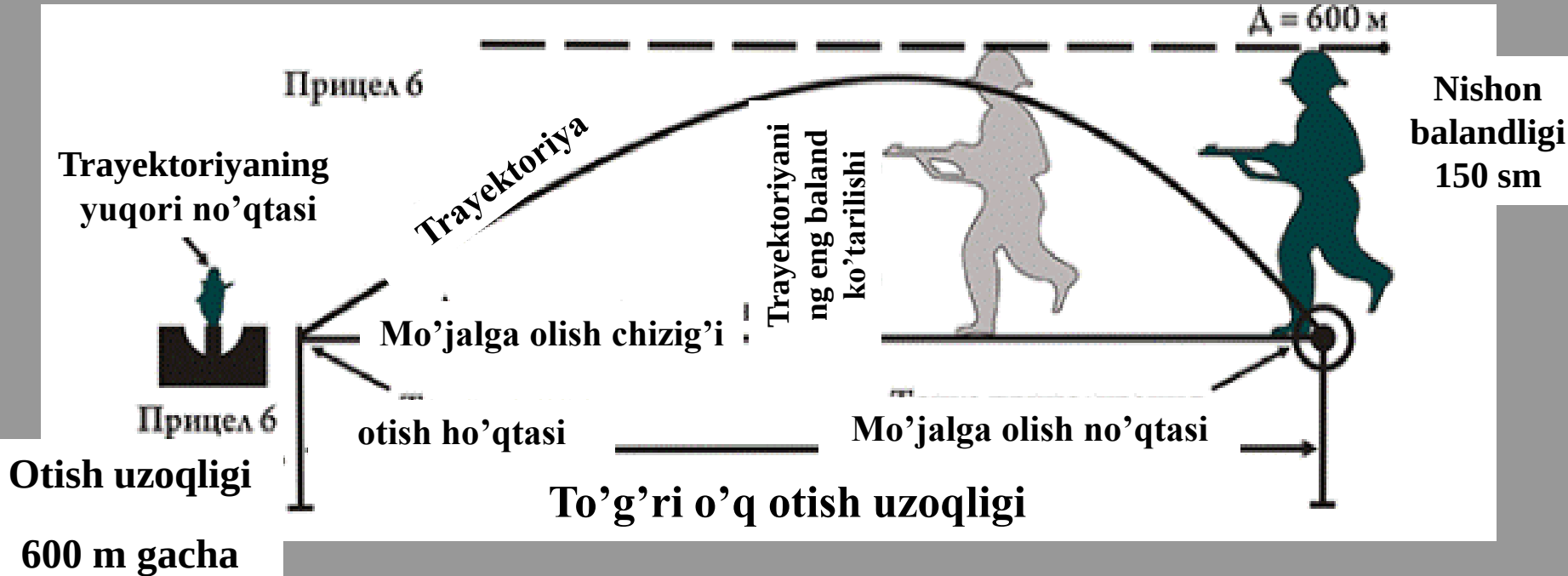

To'g'ri o'q otish va uning ahamiyati

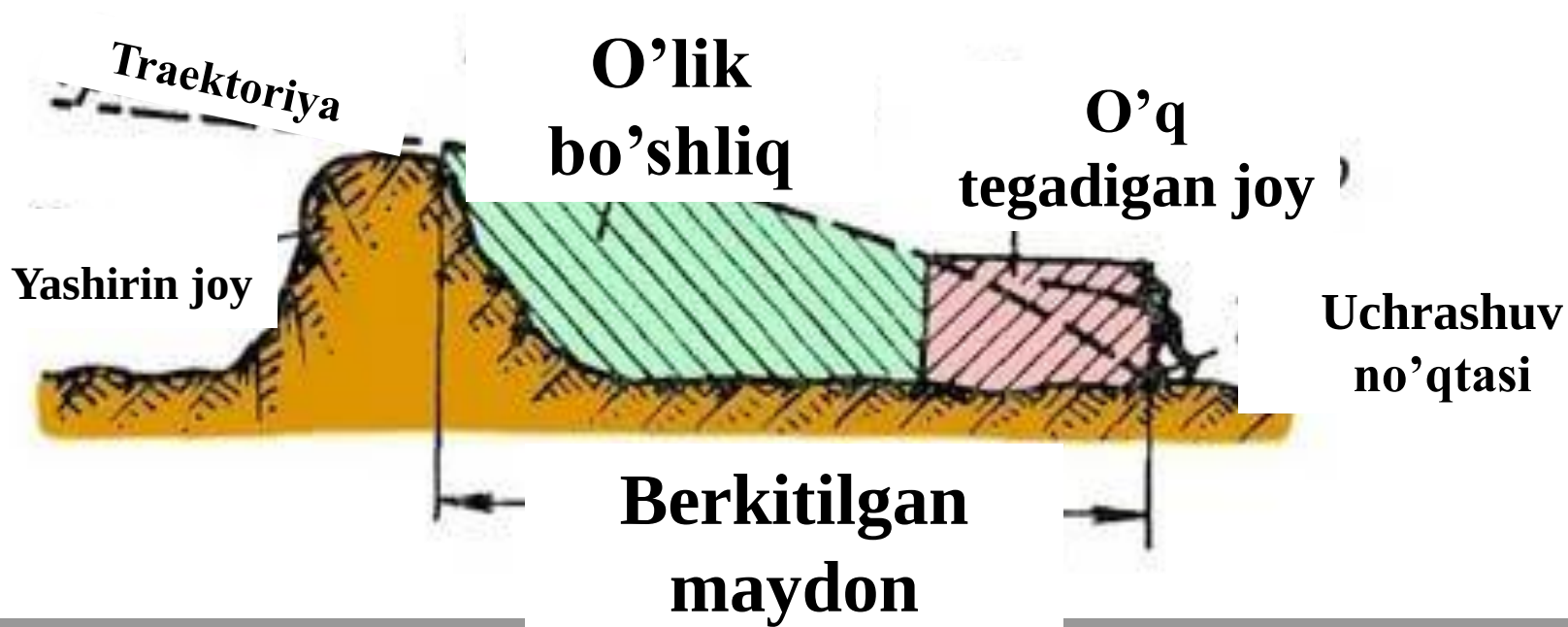

TIAME

O'qning nishonga borib tegishi davomida uning o'ldirish holati va teshib o'tishi, uning og'irligiga va tezligiga bog'liq bo'ladi. Amaliyotda o'qning o'ldirish holati uning havodagi eng so'nggi masofagacha harakatlanishi **to'g'ri otish** deyiladi

Yashirin joy, o'q tegadigan (shikastlantiradigan) maydon va o'q tegmaydigan maydon

Uyga vazifa.

Savollarga javob topish.

1. O'qning boshlang'ich tezligi nimaga bog'liq?
2. O'qning trayektoriyasi qanday hosil bo'ladi?.
3. O'lik bo'shliq deb nimaga aytiladi?